EESTI SPORDI SUURI TÄHTI

Eestlaste kangelane **Georg Lurich**

Kristjan Palusalu: läks ajaloolise imelise tooga, võitis 1936. aasta Berliini olümpiamängudelt kaks raskekaalu maadlushokidu: nii kreeka-rooma kui ka vabamaadluses

Arfeerides kuningas **Aleksander Klumberg-Kolmpere**. 1922. aastal pünnitas ta Helsingis kümnevõistluse maailmarekordi – sellesaeg tabeli järgi 7485,610 punkti

1972. aasta Müncheni olümpiamängude võitja kõrgushüppes **Jüri Tarmak**

Jaak Uudmäe jõudis kolmikhüppes olümpiavõiduni 1980. aastal Moskvas

Kümnevõistluse olümpiavõitja **Erki Nool** (Sydney 2000)

Eesti vs USA korvpallis. 1970. aastal Tallinnas lõppes see vastaseis Eesti võiduga (88:82). Kaitses **Aleksei Tammiste**

Aleksei Tammiste hooleks jäi tihti selle viimane ja otsustava viske tegemine

2002. aasta Salt Lake City olümpiamängudel võitis **Andrus Veerpalu** oma esimese olümpiakulla

2002. aasta talisõimpiid Salt Lake Cirys tulid **Andrus Veerpalu** ja **Jaak Mae** toime ajaloolise tooga, võites 15 km klassikatehnikas Eestile korraga kaks medalit: Veerpalule kuulus kuld ja Maele pronks.
Pildile on nad jäänud koos Norra kuuluse **Bente Skariga**

2006. aasta Torino olümpiamängudel tõusis **Kristina Šmigun** kahekordseks olümpiavõitjaks

Georg Lurich. Eestlaste esimene suur spordikangelane oli elukutseline maadluskuulsus Georg Lurich. Tema tulemine XIX sajandi lõpul langes mitmes suhtes õigesse aega – esiteks kasvas sellal raskejõustiku populaarsus kogu maailmas, teiseks oli see ka eestlaste rahvusliku ärkamise aeg. Nii tõstis Lurichi edu kogu rahva eneseusku.

Lurich oli maadluses tõesti edukas. Ta ei võtnud küll ühtki ametlikku suurt tiitlivõitu, ent saavutas ometi rea rahvusvahelisi turniirivõite ja tegi selja prügiseks kõigil oma aja maailma vägevatel rammumeestel. Eestis sai temast iidol. Abiks oli siin kindlasti meie vägilase atraktiivne esinemisstiil, arsenali lisandunud trikkvõtted ja küllap ka tema etteastetega kaasnenud hariva sisuga sõnavõtud.

Paljuski tänu Lurichi tegevusele puhkes Eestis raskejõustikubuum, millest kasvas välja mitu põlve edukaid Eesti raskejõustiklasi eesotsas kahekordse olümpiavõitja Kristjan Palusaluga.

Aleksander Klumberg-Kolmpere. Kümnevõistluse üldse esimese (IAAF-i ametliku tunnustusega) maailmarekordi omanik Aleksander Klumberg-Kolmpere on esimene tõeline kodumaine kergejõustikutäht. Seda ilmselt tänu edule spordirajal (olümpiapronks kümnevõistluses, liigi poolsada Eesti meistritiitlit), aga ka tänu oma värvikale ja mitmetahulisele isikule. Lisaks sportlikule suutlikkusele oli ta spordiõpetaja ja rahvusvaheliselt edukas treener, kelle sulest ilmus olulist erialast kirjandust. 1924. aastal valiti Klumberg-Kolmpere Eesti kõigi aegade suurimaks sportlaseks.

Klumberg-Kolmpere oli esimesi suuri nimesid meie kergejõustiku ajaloos. Hiljem on sinna ritta lisandunud rikkalikult uusi tegijaid, eesotsas olümpiavõitjate Jüri Tarmaku, Jaak Uudmäe ja Erki Noolega.

Aleksei Tammiste. Korvpalli on nimetatud eestlaste rahvuslikuks spordialaks. Üks tippaegu meie korvpallis oli 1960. aastate lõpus ja 1970. aastate alguses, mil treener Ilmar Kullami juhtimisel tegi tegusid suur põlvkond eesotsas Jaak Lipso, Priit Tomsoni, Anatoli Krikuni ja Jaak Salumetsaga. Kuid leidus mees, kes oli korvpallipubliku jaoks nendest veelgi erilisem. Mees, keda võib õigusega pidada üheks suurematest publikumagnetitest Eesti spordis läbi aegade – Aleksei „Tamma" Tammiste. Kaasmängija Mihkel Tiks on Tammiste olemuse tabavalt avanud: „Ta mitte ei kehastunud ümber, vaid tema isiksus lahustus mängus. Kui see oli toimunud, kaotasid muud seadused tema jaoks kehtivuse. Tema suhtumine partneritesse, vastastesse ja kohtunikku ei olnud enam inimlik, sest Tamma polnud mängu ajal inimene. Ta oli mäng ise."

Suusatajad. Põhjala suurte suusariikide vahetus naabruses asuv Eesti on aasta-aastalt ja samm-sammult ka ise suusamaa mainet omandamas. Tasapisi on arenenud meie suusabaasid (eriti Otepää!), kosunud meie treenerite teadmised ja tippu jõudnud meie suusasportlased. Tänaseks on nii Kristina Šmigun kui ka Andrus Veerpalu tõusnud mitmekordsete olümpiavõitjate staatusesse ja kes võib kinnitada, et asi sellega piirdub? Rajale on astumas uus ja edujanune põlvkond.

EESTI OLÜMPIAAKADEEMIA

EESTI SPORDIMUUSEUM

OLÜMPIA JA MÄNGUD: PIDU MEIS ENESTES